

Her Öğrenciye Bir Bilgisayar Projesine Yönelik Yönetici, Öğretmen ve Veli Görüşlerinin Değerlendirilmesi*

Evaluation of Administrator, Teacher and Parent Opinions about the Project of a Computer to Each Student

Aynur Kolburan Geçer¹, Arzu Deveci Topal²

Öz

Bilgi ve teknolojinin hızlı bir gelişim ve değişim gösterdiği günümüzde ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücünün özellikleri devamlı artarak değişmektedir. Söz konusu özelliklere sahip olabilmek için bireylere küçük yaşlardan itibaren temel eğitim vermenin yanı sıra bilgi ve iletişim teknolojileri ile tanıştırmak ve kaynaştırmak gereklidir. İlköğretim okullarında teknoloji kullanımını yaygınlaştırmak üzere 2009 yılında, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından “her öğrenciye bir bilgisayar” isimli bir proje başlatılmıştır. Bu çalışmanın amacı, Kocaeli’ndeki resmi ilköğretim okullarında uygulanan Büyükşehir belediyesinin projesi ile ilgili okul yöneticisi, ortaokulda görevli öğretmenler ve velilerin görüşlerini almaktır. Örneklem olarak, sosyo-ekonomik düzeye göre gruplanmış 52 okuldan oransal örnekleme ile 7 okul seçilmiştir. Çalışmaya gönüllülük esasına uygun olarak seçilen 11 yönetici, 47 öğretmen, 50 veli katılmıştır. Araştırma sonucunda yönetici, öğretmen ve veliler projenin teknolojik açıdan fırsat eşitliğini sağladığını, öğrencilerin bilgisayar ve internet okur-yazarlığını artırdığını, derse motive ettiğini belirtmişlerdir. Diğer yandan öğrencilere dağıtılan bilgisayarların sınıflardaki alt yapı ve internet bağlantısının yetersizliğinden, müfredata uygun elektronik içeriğin bulunmayışından, öğretmenlerin bilişim teknolojileri ile ilgili yetersizliğinden dolayı etkili bir şekilde kullanılmadığı yönetici ve öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Gelecekte bu çalışmaya konu olan proje gibi çalışmalar uygulanırken etkililiğini görmeye yönelik belirli aralıklarla bu türde araştırmalar yapılması gerçekleştirilen projelerin sağlıklı bir şekilde yürütülmesinde yararlı olur.

Anahtar sözcükler: Bilgisayar, öğretmen-yönetici-veli görüşleri, ortaokul

Abstract

Our era shows a rapid development and exchange in technology and information. The features of required qualified manpower change increasingly and continuously. Information and communication technologies are required to be introduced to and fused with the individuals beginning at a young age in order to gain them these features. In 2009, to promote the use of technology in elementary schools, Kocaeli Metropolitan Municipality launched a project called “A Computer to Every Student”. As the sample, 7 schools were selected proportional sampling from 52 schools were grouped according to the level of socio-economic. The purpose of this study was to take school administrators, teachers and parents’ views about the project of Metropolitan Municipality, which was implemented in Kocaeli formal primary schools. 11 managers, 47 teachers and 50 parents participated in the study voluntarily. As a result of the research, administrators, teachers and parents reported that the project provided a technological point of equality of opportunity, increased students’ computer and Internet literacy as well as being course motivated. On the other hand, school administrator and teachers expressed that distributed computers to students could not be used effectively due to lack of infrastructure and internet connection in classes, the lack of electronic content appropriate to curriculum and information of teachers about the information technology.

Keywords: Computer, school administrators, teachers and parents’ views, secondary schools

¹ Yrd. Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, akolburan@kocaeli.edu.tr, ² Öğr. Gör. Dr., Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, adeveci@kocaeli.edu.tr

Atf için/Please cite as:

Kolburan-Geçer, A., & Deveci-Topal, A. (2013). Her öğrenciye bir bilgisayar projesine yönelik yönetici, öğretmen ve veli görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi [Educational Administration: Theory and Practice]*, 19(3), 391-417.

Bilgi ve teknolojinin hızlı bir gelişim gösterdiği günümüzde ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücünün özellikleri de devamlı artarak değişmektedir. Çağımızda okuma-yazma bilen, aritmetik bilgileri olan kişileri tanımlamakta kullanılan eğitilmiş insan tanımı değişmiştir. Bugün bilgi toplumunda eğitilmiş insan, kendisi ile ilgili gelişmeleri ve değişimleri takip edebilen, bunları hayatında uygulayan, sorgulayan, gelişime açık, bilgi ve iletişim teknolojilerini aktif olarak kullanabilen bir kişi anlamına gelmektedir (Yüksek Planlama Kurulu, 2009).

Eğitilmiş insan özelliklerine sahip bireyler yetiştirmek için küçük yaşlardan itibaren temel eğitimin yanı sıra bireyleri bilgi ve iletişim teknolojileri ile tanıştırmak ve kaynaştırmak gereklidir. Gelişen dünyamızın olmazsa olmazı olan bu teknolojileri bireylere sunmada en önemli görev aile ve eğitim sistemine düşmektedir. Bilgi toplumu olabilmek ve çağdaş ülkeler arasına girebilmek için bireylere eğitimleri sırasında bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda önemli yatırımlar yapmak onları geleceğe hazırlamanın ön koşuludur. Bunun içinde eğitim kurumları yeni teknolojileri kullanmalı, bireyleri yeni teknolojilerle tanıştırmalı ve onları nasıl kullanabileceklerini öğretmelidir (Akkoyunlu, 1998).

Eğitimin temel ilkelerinden birisi eğitimde fırsat eşitliği sağlamaktır. Öğrenciler arasında hiçbir ayrımcılık yapılmadan öğrenciler bütün imkânlardan faydalanmalıdır. Fakat ailelerin kültürel ve sosyo-ekonomik düzeyleri farklı olduğu için çocuklarına sundukları imkânlar değişiklik göstermektedir. Öğrencinin ihtiyaç duyduğu anda teknolojiye ve bilgiye erişebilmesi fırsat eşitliği açısından önemlidir. Öğrenci okul içinden ve dışından okul ağına ve kaynaklarına istediği anda erişebilmelidir. Gerekli altyapı, donanım ve yazılımın sağlanmasında en büyük görev okul yöneticilerine düşmektedir. Teknolojinin bireylere sunulmasında okul yöneticilerine eğitim teknolojilerinin temini, sunulması, teknolojinin kullanımıyla ilgili sorunların çözülmesi, öğretmenleri teknoloji kullanımıyla ilgili hizmet içi eğitimlere yönlendirerek teşvik etmeleri gibi bir takım görevler düşmektedir (Eren ve Kurt, 2011). Ayrıca iyi bir planlama ile kaynakların etkili ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamalı ve teknolojinin okulda kullanılmasına ilişkin vizyon geliştirmelidirler. Okul yöneticilerinin bilgi ve iletişim teknolojileriyle barışık olmaları ve hatta bilgi ve iletişim teknolojilerini günlük yaşamlarının vazgeçilmezleri arasına sokmaları gerekmektedir (Sincar ve Aslan, 2011)

Teknolojik açıdan öğretmenlere düşen görevler ise teknolojiyi kullanarak eğitim materyalleri üretmek ve var olan teknolojiyi etkili bir şekilde öğrenme-öğretme süreçlerinde kullanmaktır. Hazırladıkları ders planlarında bilişim teknolojilerine yer vermelidirler. Ayrıca branşları ile ilgili eğitsel yazılımların neler olduğunu araştırmalı ve derslerinde bu yazılımları kullanabilmelidirler. Ersoy'a (2002) göre bilişim çağında öğretmen, öğrencinin bilgiye ulaşmasına yardım eden, bilginin yorumlamasına ve nasıl kullanabileceğine rehberlik eden kişidir.

Eğitimciler kadar ailelere de teknolojinin benimsenmesinde önemli görevler düşmektedir. Ailelere düşen görevler ise anne ve babanın bilgisayarı kullanmayı bilmesi, çocuğun bilgisayar başında geçirdiği sürenin sınırlanması, çocuklarına internet sohbetleri hakkında bilgi vermeleri, hangilerini ziyaret edip etmeyecekleri konusunda çocuklarını bilgilendirmeleri, aileye ait bilgileri vermemeleri gerektiğini öğretmelidirler (İçişleri Bakanlığı, 2007).

Öğrenciler teknolojiyi eğitim ortamlarında kullanırlarken ağ altyapısı yetersizliği, yetersiz yazılım kaynakları, bilgiye ulaşabilme ve yorumlama becerilerinin yetersizliği gibi sorunlarla karşılaşabilmektedirler. Öğretmenlerin bilişim teknolojilerine ilişkin yaşadıkları sorunlar, okulun teknik donanımından, sınıflardaki araç-gereç ve materyal eksikliğinden ve öğretmenlerin teknoloji kullanımına ilişkin bilgi ve beceri yetersizliğinden kaynaklanabilmektedir. Kiper (2008) yaptığı bir araştırmada öğretmenlerin karşılaştıkları sorunların daha çok donanım temelli olduğunu, donanım yeterli olsa bile internetin olmaması, yetersiz eğitim yazılımları ve sınıf yönetiminde yaşadıkları güçlükler gibi sorunlar tespit etmiştir. Öğretmenler yaşadıkları teknolojik sorunları, okuldaki bilişim teknolojileri öğretmenine danışarak veya kendi kişisel çözüm yöntemlerini üreterek çözmeye çalışmaktadırlar. Gür, Özoğlu ve Başer (2010) yaptıkları bir araştırmada öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitim hakkında yeterince bilgi ve deneyim sahibi olmadıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmenler, öğrencilerin tembelliğe ve hazırcılığa alışması, yazı ve kompozisyon becerilerinin azalabilmesi, etik dışı öğrenmelere sebep olması, yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi engellemesi gibi sorunlarla da karşılaşabilmektedirler (Balkı ve Saban, 2009).

Bilgisayara bağlı teknolojiler öğretimin kalitesinin artırılmasında çok şey vaat etse de öğretmen ve öğrencinin teknolojiyi kullanma ve anlamadaki yeterlilik seviyeleri başarılı uygulamalar için oldukça önemlidir (Bishop ve Shroder, 1995). Bunun içinde öncelikle öğretmen, öğrenci, yönetici ve velilerin eğitim ortamlarında bilgisayar kullanmaları konusunda istekli olmaları, olumlu tutum geliştirmeleri açısından son derece yararlıdır.

Öncelikle kurumlardaki yöneticilerin ve çalışanların teknolojiyi öğrenme/öğretme ortamlarına bütünleştirmelerinin bu konudaki verimliliği nasıl etkileyeceğini bilmeleri gerekmektedir. Ancak etkin kullanım için, yalnız yönetici ve çalışanların teknolojik gelişmelerden haberdar olmaları yeterli değildir. BT'nin bütün yönleriyle planlı bir şekilde kullanılması da önemlidir. Mevcut teknolojik kaynaklar, ihtiyaçlar ve sınırlılıklar tespit edilerek ise başlanırsa verimlilik artacaktır (Sadi vd., 2008).

Türkiye'de geçmiş yıllarda yapılan çalışmaların çoğu, öğretmenlerin teknolojiye ve teknolojinin eğitimde kullanılmasına yönelik tutumlarının olumlu olduğunu ve teknolojiye yönelik olumlu tutum ile teknoloji kullanım sıklığı arasında pozitif bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur (Akkoyunlu, 2002; Aral,

vd., 2006; Cüre ve Özdenler, 2008; Çağıltay vd., 2001; Çelik ve Bindak, 2005; Göktaş, Yıldırım ve Yıldırım, 2008; Seferoğlu, Akbıyık ve Bulut, 2008).

2009 yılında, Milli Eğitim Bakanlığı'nın izniyle sınıflarda teknolojinin etkin kullanımını sağlama, bilgisayar okuryazarlığını artırma amacıyla Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından "Her öğrenciye bir bilgisayar" isimli bir proje başlatılmıştır. Kocaeli'nde bulunan resmi Ortaokulda öğrenim gören 6. sınıf öğrencilerine ücretsiz dağıtılan mini dizüstü bilgisayar projesi kapsamında 5 yıl içinde 130 bin öğrenciyi bilgisayar sahibi yapılması planlanmaktadır. 2013 yılı itibarıyla dördüncü yılında olan bu projede ilköğretim 6. sınıfta öğrenim gören öğrencilere dağıtılan mini diz üstü bilgisayar sayısı yaklaşık olarak 80 binin üzerindedir. Bu proje kapsamında orta okullarda her sınıftan sorumlu olan öğretmenlere de bir adet mini diz üstü bilgisayar verilerek (yaklaşık 3 bin adet) bu sınıflarda derse giren tüm branş öğretmenlerinin paylaşımlı bir şekilde derslerinde bu bilgisayarlardan yararlanmaları istenmiştir. Proje kapsamında mini bilgisayarlarda öğrenciler ve öğretmenlerin elektronik ortamda ders işleyebilmeleri için uzaktan eğitim platformu, öğretmen/öğrenci modülleri, yabancı dil ile ilgili program (dyned) yüklü olması gibi ek özelliklere sahip olan mini diz üstü bilgisayarlarla sınıf içi ortak çalışma, ekran paylaşımı, dosya gönderimi yapmak mümkündür. Öğretmen modülü sayesinde bilişim sınıflarının idaresi ve kontrolünün rahatlıkla sağlanması hedeflenmiştir. Ayrıca Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ile bilgisayar alım ihalesini kazanan firma arasında imzalanan protokole göre bu okullardaki öğretmenlere bilgisayar kullanımı ile ilgili eğitimler verilmesi planlanmıştır. Kocaeli Milli Eğitim Müdürlüğü ile de işbirliği yapılarak bilgisayar formatör öğretmenlerinin proje kapsamındaki okullarda öğretmen eğitimlerine yardımcı olması istenmiştir.

"Her öğrenciye bir bilgisayar projesi"nin kendisinden beklenen başarıyı sağlamaındaki önemli unsurlardan bazıları bilgi ve iletişim teknolojilerinin okullara entegre edilebilmesi, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması, sosyo-ekonomik düzeyi orta ve düşük olan öğrencilerin de bu teknolojilerle tanışmasıdır. Bu projeden elde edilecek sonuçlar teknolojiyi eğitim ortamlarına entegre etmede büyük fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Cradler (2000), okullarda teknoloji entegrasyonunun başarılı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için eğitim kurumlarında gerçekleştirilen teknoloji uygulamalarına dönük tecrübelerin paylaşılmasının, uygun teknolojik alt yapının mevcut olmasının, teknolojik açıdan toplumsal ve destek katılımının gerekli olduğunu ve teknolojiye entegrasyon açısından idari desteğin sağlanması ve geliştirilmesinin önemli olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda gerçekleştirilen bu projede eğitim ortamlarına bir teknoloji entegrasyonu söz konusudur. Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin her öğrenciye bir bilgisayar projesine yönelik yönetici, öğretmen ve velilerin bakış açılarını görmek, öğretmenlerin ders işleyişi açısından mini dizüstü bilgisayarlardan nasıl etkilendikleri, ne çeşit sorunlarla karşılaştıkları gibi konularda görüşlerini almak önemlidir. Ayrıca

teknoloji entegrasyonu hakkında ilgili çevrelerin projedeki tecrübelerini öğrenmek onların desteğinin sağlanması, geliştirilmesi için de önemli görülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Kocaeli’nde bulunan resmi ilköğretim okullarında uygulanan “Her öğrenciye bir bilgisayar” projesi ile ilgili okul yöneticisi, ortaokullarda görevli öğretmenler ve velilerin bu uygulamaya yönelik görüşlerini almaktır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Proje teknolojik açıdan fırsat eşitliği sağlama yönünden değerlendirildiğinde bu konudaki yönetici, öğretmen ve veli görüşleri nelerdir?
2. Üç yıldır uygulanan bu projenin olumlu ve olumsuz yönleri ve uygulamada karşılaşılan sorunlarla ilgili yönetici, öğretmen ve veli görüşleri nedir?
3. Proje kapsamında uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesinde uygulanabilecek çözüm önerileri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada nitel araştırma modelinde yer alan ve betimsel olan açıklayıcı ve tanımlayıcı durum çalışmasından yararlanılmıştır. Durum çalışması, güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde değerlendiren ve durumları çok yönlü, sistemli ve derinlemesine inceleyen görgül bir araştırma yöntemidir (Cohen ve Manion, 1997; Patton, 1990; Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu tür çalışmalarda bir durum hakkında bilgi vermek için bir ya da iki örnek olay kullanılır (Gökçek, 2009). Söz konusu durum Kocaeli Büyükşehir Belediyesi’nin ortaokul öğrencilerine yönelik gerçekleştirdiği “Her öğrenciye bir bilgisayar” projesidir. Bu konuda yönetici, öğretmen ve veli görüşlerine odaklanması nedeniyle yapılan bu araştırma bir durum çalışması olarak nitelendirilebilir. Yıldırım ve Şimşek’in (2006) de ifade ettiği gibi bu tür araştırmalarda elde edilen sonuçların geçerlilik ve güvenilirliğini sağlamak için veriler mümkün olduğunca detaylı ve doğrudan alıntılara yer verilerek tanıtılmaktadır. Bu düşünceden hareketle mevcut araştırmada da verilerin doğrudan alıntılarla verilmesine özen gösterilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Kocaeli’nde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı tüm resmi ortaokullardaki yönetici, öğretmen ve

ortaokullarda okuyan öğrencilerin velileri oluşturmaktadır. Bu araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir (Patton, 1997). Ölçüt örnekleme yöntemindeki temel anlayış ise, önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır. Sözü edilen ölçüt ya da ölçütler araştırmacı tarafından oluşturulabilir ya da daha önceden hazırlanmış bir ölçüt listesi kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Buradaki ölçüt, “her öğrenciye bir bilgisayar uygulaması” kapsamında resmi Ortaokullarda okuyan öğrencilerin yöneticileri, öğretmenleri ve öğrenci velileri olmalarıdır. Çalışma, araştırmacılar tarafından kolay ulaşılabilirliği açısından Kocaeli merkez ilçesi İzmit’te bulunan yedi ilköğretim okulunda gerçekleştirilmiştir. İlköğretim okulları seçilirken İzmit Milli Eğitim Müdürlüğü’nden alınan bilgiler doğrultusunda merkez ilçedeki okullar sosyoekonomik düzeye göre üst (9 okul), orta (26 okul) ve alt (26 okul) düzey olarak ayrılmıştır. Daha sonra her bir alt evrenden, o alt evrenin bütün içindeki oranını (%10) yansıtabilecek şekilde toplam yedi ilköğretim okulu seçilmiştir. Bunun için alt sosyoekonomik düzeyden 3, orta sosyoekonomik düzeyden 3 ve üst sosyoekonomik düzeyden de 1 okul araştırma kapsamına alınmıştır. Çalışmaya gönüllülük esasına uygun olarak 11 yönetici, 47 öğretmen, 50 veli katılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırma amacıyla yer alan problemi tanımlamak için önce literatür taraması yapılmıştır. Daha sonra araştırmacılar tarafından açık uçlu sorulardan oluşan bir form geliştirilmiştir. Geliştirilen anket formunda dört adet açık uçlu soru bulunmaktadır. Sorular hazırlanırken cevabı evet ya da hayır olabilecek soru türlerinden kaçınılmış, katılımcıların ayrıntılı bilgi vermesini sağlayacak sorular oluşturulmuştur. Formda yer alan tüm sorular, araştırmacının alt problemleriyle ilgili bilgileri toplama amacıyla hazırlanmıştır. Anket formu hazırlandıktan sonra öncelikle eğitim yönetimi ve bilgisayarla öğretim teknolojileri eğitimi alanında çalışan iki uzmandan form hakkındaki görüşleri alınmıştır. Uzmanlar bazı soru maddelerinin araştırma sorularıyla uygunluğunun artırılması amacıyla ifadelerinin ve sunuluş biçimlerinin değiştirilmesine yönelik görüşler bildirmişlerdir. Gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra hazırlanan form çalışma kümesi dışındaki bir ilköğretim okulunda (mini bilgisayar projesinin içinde yer alan) görevli sekiz öğretmene, iki yöneticiye ve beş öğrenci velisine uygulanmıştır. Pilot uygulama sonuçlarına göre soru ifadeleri düzeltilerek forma son şekli verilmiştir. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler yer alırken, ikinci bölümde ilgili çevrelerin görüş ve önerilerini almak üzere hazırlanan sorular yer almaktadır. Geliştirilen anket formu araştırmacılar tarafından okullara gidilerek öğretmen ve yöneticilere uygulanmıştır. Veliler için hazırlanan anket

formunun uygulanmasında ise gönüllü öğrencilerden ailelerine formu götürüp anne-babalarına doldurtmaları rica edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada kullanılan anket formundaki ifadelerde herhangi bir değişiklik veya düzeltme yapılmamıştır. Her bir soru için alınan cevaplar, Excel programında ilgili indekslere işlenmiş ve soru bazında bir sınıflama yapılarak toplanan veriler analiz için hazır hale getirilmiştir. Analizler yapılırken bazı katılımcıların sorulara birden çok yanıt verdiği görülmüştür. Bu nedenle sınıflandırmalar, verilen tüm yanıtlar dikkate alınarak yapılmıştır. Veriler analiz edilirken her bir forma 1'den 108'e kadar sayısal kodlar verilmiştir. Katılımcıların isimleri yerine ise 1Ö(öğretmen), 1Y(yönetici), 1V(veli), 2Ö(öğretmen) vb. şeklinde kodlar kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen nitel verilerin analizi, içerik analizi tekniği ile gerçekleştirilmiştir. İçerik analizinde birbirine benzeyen veriler, belirli kavramlar ve temalar etrafında bir araya getirilmekte ve okuyucunun anlayabileceği şekilde düzenlenerek yorumlanmaktadır (Ural ve Kılıç, 2006; Yıldırım ve Şimşek, 2006). Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenmiştir. Yapılan çalışmada elde edilen veriler incelenmiş, kendi içerisinde anlamlı bir bütün oluşturan ifadelerle bu araştırmayı gerçekleştiren birinci araştırmacı tarafından kodlar verilmiştir. Bu kodlamalar sonucunda toplam 155 kod oluşturulmuştur. İkinci araştırmacı ise yönetici, öğretmen ve velilere ait yazılı metinlerdeki görüşlerin oluşturulan kodlara ve temalara dağılımını belirlemek, oluşturulan kodların ve temaların uygunluğunu tekrar kontrol etmek amacıyla birinci araştırmacı tarafından yapılan analizi incelemiştir. İlgili alan yazına göre birinci araştırmacı ve ikinci araştırmacının içerik analizi yapması ve sonuçların karşılaştırılması sonucunda %80 oranında görüş birliği sağlanması kodlamanın güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğunu gösterir (Büyüköztürk vd., 2008). Bu amaçla yapılan çalışmada nitel verilerin güvenilirlik hesaplaması Miles ve Huberman'ın (1994) formülü ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma sonucunda birinci araştırmacının önerdiği 155 koddan 153'ünü ikinci araştırmacı onaylamış ve kodlamaların uygunluğu konusunda $153/155 = 0.98$ oranında görüş birliğine varılmıştır. Nitel verilerin analiz edilmesinde katılımcıların birden fazla temaya uygun görüş bildirmelerinden dolayı, analiz işlemlerinde verilen toplam görüş sayıları farklı olabilmektedir. Temalar çerçevesinde elde edilen veriler seçilmiş, anlamlı ve mantıklı bir biçimde bir araya getirilmiştir. Araştırma verilerinin kodlanması işlemi QSR Nvivo 10.0 nitel veri analizi programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Nitel verilerin analiz edilmesinden sonra oluşturulan kodların ve temaların sunulmasında modeller ve grafiklerden yararlanılmış ve elde edilen öğrenci görüşlerinden bire bir alıntılar yapılarak sunulmuştur. Son olarak bulgular açıklanmış, bulgular arasında karşılaştırma ve ilişkilendirme yapılmaya çalışılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde araştırmaya katılan yöneticiler, öğretmenler ve velilerin verdikleri bilgilerden elde edilen bulgular yer almaktadır. Çalışmada bulgular aktarılırken yaygın görüşü belirtmek amacıyla, frekansı en yüksek olan kategorilere ilişkin örneklere yer verilmiştir. Araştırmanın bulguları, projenin teknolojik açıdan fırsat eşitliği sağlayıp sağlamadığı, projenin olumlu-olumsuz yönleri, projenin uygulanmasında karşılaşılan sorunlar, projenin uygulanmasında karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerileri şeklinde dört tema altında toplanmıştır. Yönetici, öğretmen ve velilerin kişisel bilgilerinden elde edilen demografik bilgiler Tablo1 de verilmektedir.

Tablo 1

Yönetici, Öğretmen ve Velilerin Kişisel Bilgilerinden Elde Edilen Bulgular

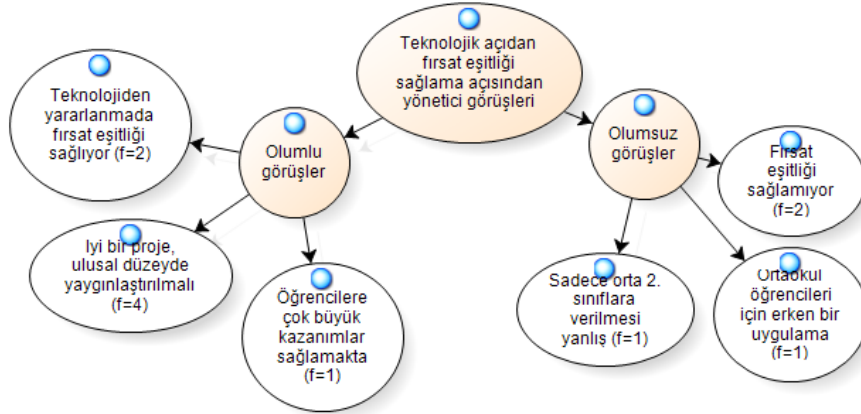
Demografik Özellikler	Yönetici	Öğretmen	Veli
Cinsiyet	<i>n</i>	<i>n</i>	<i>n</i>
Kadın	2	23	27
Erkek	9	24	23
Mesleki deneyim			
1-5 yıl		11	
6-10 yıl	2	11	
11-15 yıl	2	13	
16-20 yıl		4	
20 yıl ve üstü	7	8	
Bilgisayar kullanım düzeyi			
Düşük			21
Orta	8	34	21
Yüksek	3	13	8
Mezuniyet derecesi			
Lisans	9	47	5
Lise			12
Ortaokul			5
İlkokul			28
Öğretmenlerin branşı			
Fen ve teknoloji		9	
Bilişim teknolojileri		5	
Türkçe		6	
İngilizce		9	

Matematik	3
Din kültürü ve ahlak bilgisi	3
Teknoloji ve tasarım	5
Rehberlik	2
Beden eğitimi	1
Sosyal bilgiler	3
Görsel tasarım	1

Projenin Teknolojik Açıdan Fırsat Eşitliği Sağlayıp Sağlamadığı

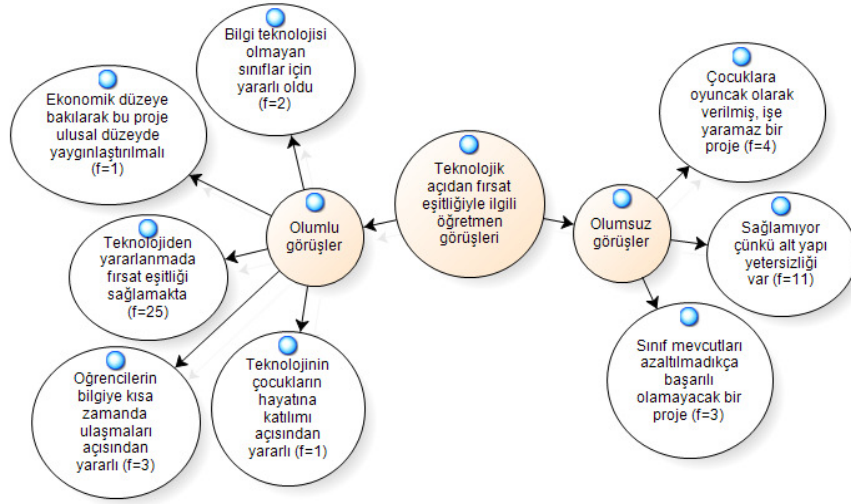
Teknolojik açıdan fırsat eşitliğini sağlama ile ilgili yönetici, öğretmen ve velilerin görüşleri doğrultusunda hazırlanan frekanslar Şekil 1, 2 ve 3'te verilmiştir.

Şekil 1. Teknolojik açıdan fırsat eşitliğini sağlama ile ilgili yönetici görüşleri

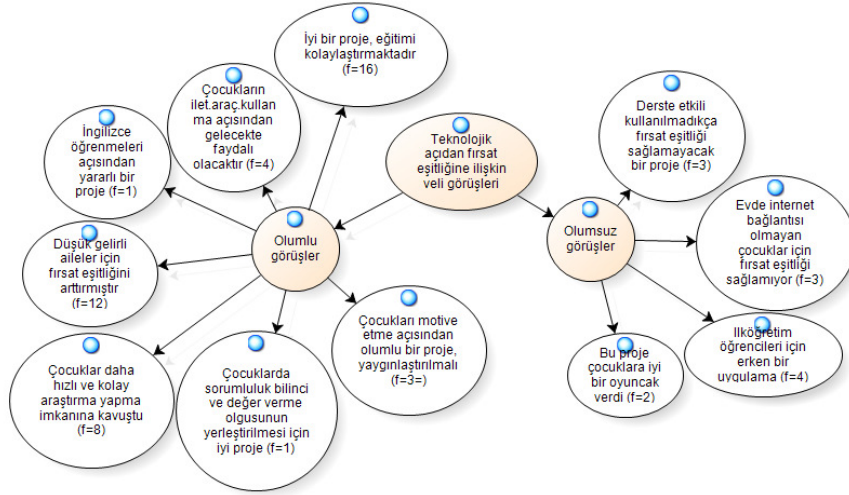
Şekil 1 incelendiğinde, yönetici görüşlerinin çoğu ($f = 7$) projenin teknolojik açıdan fırsat eşitliği sağladığı yönündedir. Yöneticiler, gerçekleştirilen projenin iyi bir çalışma olduğu, ulusal düzeyde yaygınlaştırılması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Yöneticilerden 1(Y), “Bu projenin fırsat eşitliği sağlama konusunda çok etkili ve iyi düşünülmüş bir çalışma olduğunu düşünüyorum. Özellikle bilgisayar alma olanağı olmayan çocuklar için çok iyi, keşke ulusal düzeyde yaygınlaştırılsa...” şeklinde görüşünü belirtmiştir. Yöneticilerin çok az bir kısmı, projenin ($f = 4$) fırsat eşitliğini sağlamadığı yönünde görüş belirtmiştir. Yöneticilerden 11(Y), görüşünü “İlköğretimde okuyan her öğrenciye

bilgisayar verilmedi sadece 6. sınıflara verildiği için bence eğitimde fırsat eşitliği sağladığını söylemek zor” şeklinde belirtmiştir.

Şekil 2. Teknolojik açıdan fırsat eşitliğini sağlama ile ilgili öğretmen görüşleri

Fırsat eşitliği ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde (Şekil 2) öğretmenlerin çoğu ($f = 32$) projenin teknolojik açıdan fırsat eşitliğini sağladığı görüşündedir. Öğretmenlerden 7(Ö) görüşünü “*Maddi durumları değerlendirildiğinde, projenin öğrenciler arasında gerçekten eşitlik sağlamada faydalı olduğunu düşünüyorum*” şeklinde belirtirken, 22(Ö) görüşünü “*İmkani olmayan çok öğrencimiz var(Roman, maddi düzeyi düşük vb.) onlar için çok iyi oldu*” şeklinde belirtmiştir. Öğretmenler arasında fırsat eşitliği açısından olumsuz görüş ($f = 18$) belirtenlerde vardır. Fakat bu görüşlerin az olduğu ifade edilebilir. Öğretmenlerden 1(Ö) “*sınıflarda ağ bağlantısı kurulmadığından, alt yapı oluşturulmadığından dolayı proje amacına ulaşmamıştır*” şeklinde görüşünü belirtmiştir.

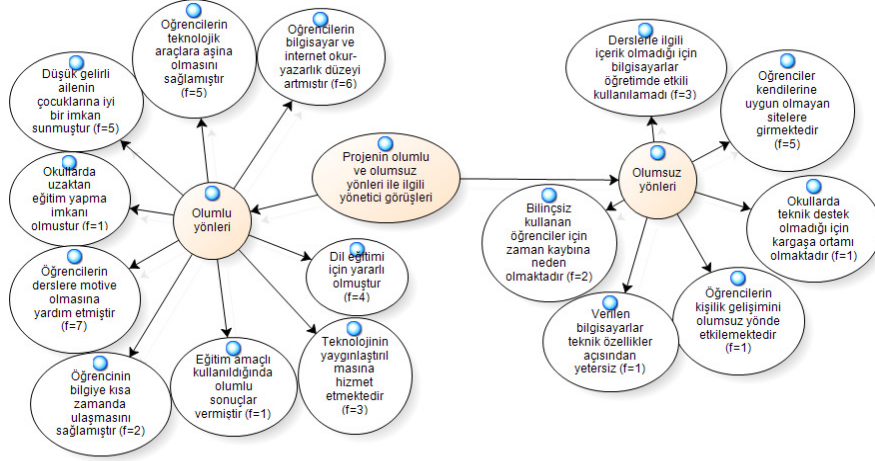

Şekil 3. Teknolojik açıdan fırsat eşitliğini sağlama ile ilgili veli görüşleri

Projenin teknolojik açıdan fırsat eşitliği ile ilgili veli görüşleri (Şekil 3) incelendiğinde çoğunun ($f = 45$) olumlu yönde görüş belirttiği görülmüştür. Velilerden 13(V) görüşünü “Genel olarak projeye olumlu bakıyorum. Devlet Okullarında okuyan her öğrenciye ayırım yapılmadan bir bilgisayar verilmesini fırsat eşitliği açısından yerinde bir uygulama olarak düşünüyorum” şeklinde dile getirirken, velilerden 20(V) ise görüşünü “Özellikle evlerinde daha önce bilgisayar bulunmayan ailelerin çocukları, bu proje ile bilgisayarı evlerinde de kullanır hâle gelmişlerdir. Bilgisayar teknolojisinin düşük gelirli ailelerin çocukları tarafından da yaygın olarak kullanılır olması, fırsat eşitliğini artırmıştır” şeklinde dile getirmiştir. Bazı veliler ($f = 12$) fırsat eşitliğini sağlamadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Velilerden 23(V) “Her öğrencinin evinde internet bulunmamakta, interneti olmayan öğrenciye faydası olduğunu zannetmiyorum” şeklinde görüşünü belirtmiştir. Sonuçta genel olarak bakıldığında yönetici, öğretmen ve velilerin bu projenin fırsat eşitliğini sağlama açısından olumlu bir uygulama olduğu görüşünde birleştikleri ifade edilebilir. Hatta yönetici-öğretmen-veliler projenin ulusal düzeyde yaygınlaştırılmasının iyi olacağını belirtmektedir.

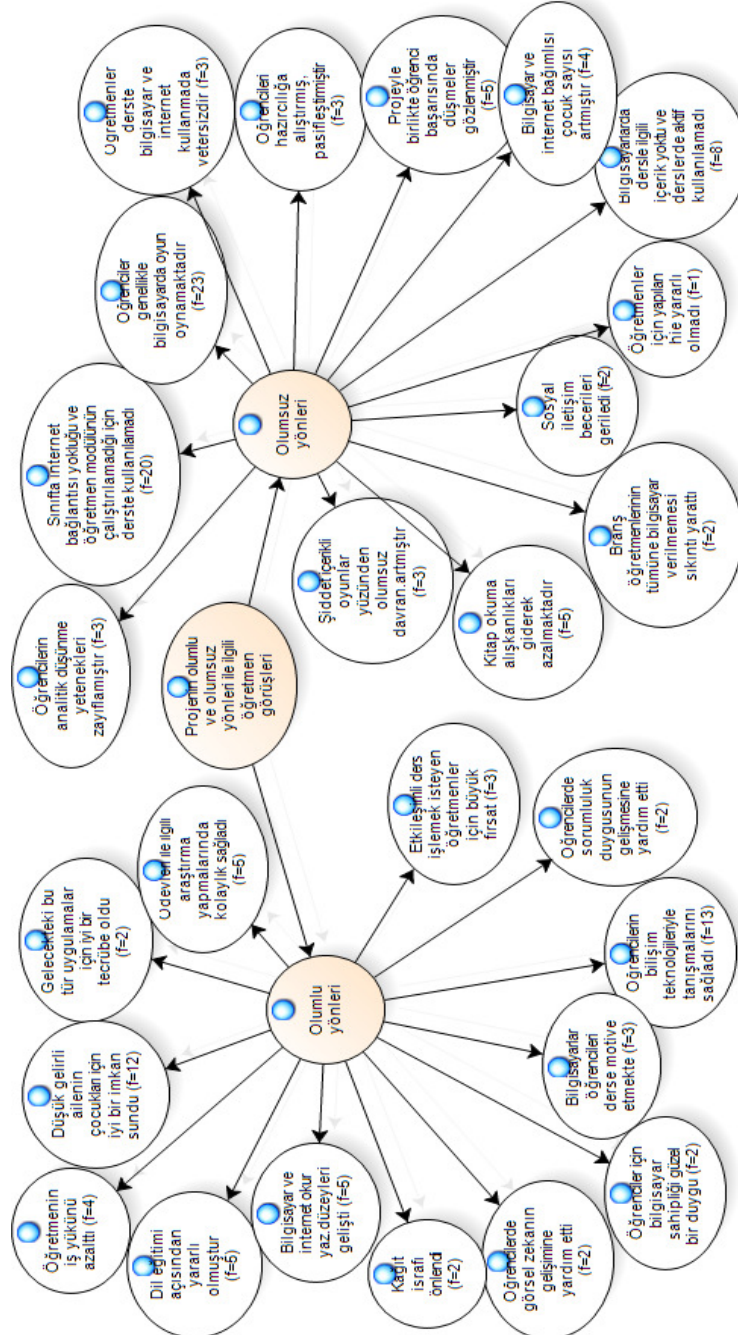
Projenin Olumlu-Olumsuz Yönleri

Projenin olumlu-olumsuz yönleri ile ilgili yönetici, öğretmen ve velilerin görüşleri doğrultusunda hazırlanan frekanslar Şekil 4, 5 ve 6'da verilmiştir.

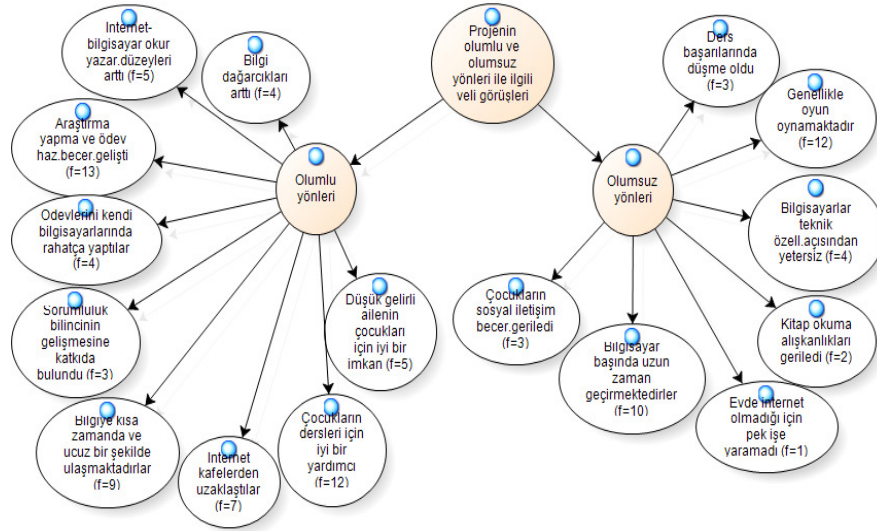
Şekil 4. Projenin olumlu-olumsuz yönleri ile ilgili yönetici görüşleri

Şekil 4'teki görüşler incelendiğinde yöneticilerin çoğu ($f = 34$) projenin olumlu özellikleri yönünde görüş belirtmişlerdir. Olumlu görüşlerde en yüksek frekansa sahip görüş proje, "öğrencilerin derslere motive olmasına yardım etmiştir" ($f = 7$) görüşüdür. Ayrıca "Öğrencilerin bilgisayar ve internet okuryazarlık düzeyleri artmaktadır" ($f = 6$) görüşünün de yüksek frekansa sahip olduğu görülmektedir. Yöneticiler teknolojinin yaygınlaştırılması ve öğrencilerin teknolojik araçlara aşına olmasına projenin katkı sağlayacağına inanmaktadırlar. Yöneticilerden 1(Y), "Proje öğrencinin araştırma yapmasına olanak sağlıyor, teknolojinin yaygınlaştırılmasını sağlıyor" şeklinde görüşünü belirtmiştir. Olumlu görüşlerin yanında az da olsa olumsuz yönetici görüşleri de vardır. Yöneticilerden 11(Y) "Öğrencilerin bilgisayarları daha çok oyun amaçlı kullandıkları ve ders çalışmalarını aksattıkları görülmüştür" şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Şekil 5. Projenin olumlu-olumsuz yönleri ile ilgili öğretmen görüşleri

Projenin olumlu-olumsuz yönleri ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde (Şekil 5), öğretmenlerin çoğunun ($f = 82$) projenin olumsuz özellikleri ilgili görüş bildirdiği görülmüştür. Öğretmenler öğrencilerin zamanlarının çoğunu bilgisayarda oyun oynayarak geçirdiklerini, projenin başlamasıyla birlikte öğrenci başarısında düşmeler olduğunu, öğrencilerin hazırcılığa alıştığını, kitap okuma alışkanlıklarının azaldığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerden 1(Ö), “Öğrenci için hiçbir olumlu yönü yoktur. Hatta vaktini oyun oynamak için harcadığından dolayı başarı sisteminde düşüş mevcuttur”, 28(Ö), “Pek olumlu bir yönünü göremedim. Özellikle bilgisayarın başından kalkmayan ve bağımlı öğrencilerin sayısının artması endişe verici” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Projeye yönelik olumsuz öğretmen görüşlerinin yanında olumlu görüşlerde ($f = 60$) mevcuttur. Öğretmenlerden 10(Ö) “Öğrencilerin kendi bilgisayarlarına sahip olmasıyla öğrencilerde bilgisayarın genel kullanım bilinci ve koruma-kollama becerisi yerleştirildi. Eğitsel materyallerin genel sıkıcı kalıplardan çıkması sağlandı. Bu proje her çocuğumuza bilinçli bir bilgisayar kullanıcısı olmanın kapısını araladı” şeklinde görüşünü belirtmiştir.

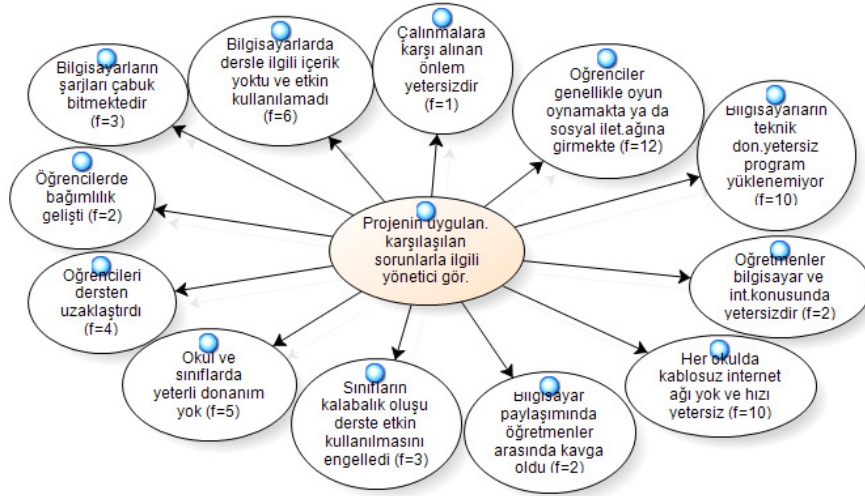
Şekil 6. Projenin olumlu-olumsuz yönleri ile ilgili veli görüşleri

Velilerin bu konuda görüşleri incelendiğinde (Şekil 6) veliler daha çok olumlu yönde görüş ($f = 62$) belirtmişlerdir. Bu kategoride en yüksek frekansa sahip görüş “proje sayesinde çocukların araştırma yapma ve ödev hazırlama becerileri gelişmiştir” şeklindedir. Velilerden 20(V) “Değerli bir elektronik cihaza 12 yaşında sahip olması, sorumluluk bilincini arttırmıştır. Bilgisayarı kullanarak daha iyi araştırmalar yapmakta ve daha iyi ödevler hazırlamaktadır”

şeklinde görüşünü belirtmiştir. Veliler proje ile ilgili olumlu görüşlere göre az olsa da olumsuz görüş ($f = 35$) de belirtmişlerdir. Velilerden 33(V) “Bilgisayarlarda ders ile ilgili hiçbir çalışma yapılmadığı için dersle ilgili hiçbir faydası yoktur. Bilakis zararı vardır. Çünkü şu an sadece bilgisayarda oyun oynuyorlar. Sokağa bile çıkarmak için çocukları zorluyoruz” şeklinde görüşünü belirtmiştir. Sonuç olarak yönetici ve veliler projenin olumlu özellikleri hakkında daha çok görüş belirtirken öğretmenler olumsuz özellikleriyle ilgili görüş belirtmişlerdir. Her üç grup öğrencilerin bilgisayar ve internet okuryazarlığının geliştiğini ortak bir görüş olarak dile getirmişlerdir. Yine üç grup olumsuz kategorisinde ortak bir ifade olarak öğrencilerin zamanlarının büyük bir çoğunluğunu bilgisayarda oyun oynayarak geçirmekte olduğunu belirtmişlerdir.

Projenin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar

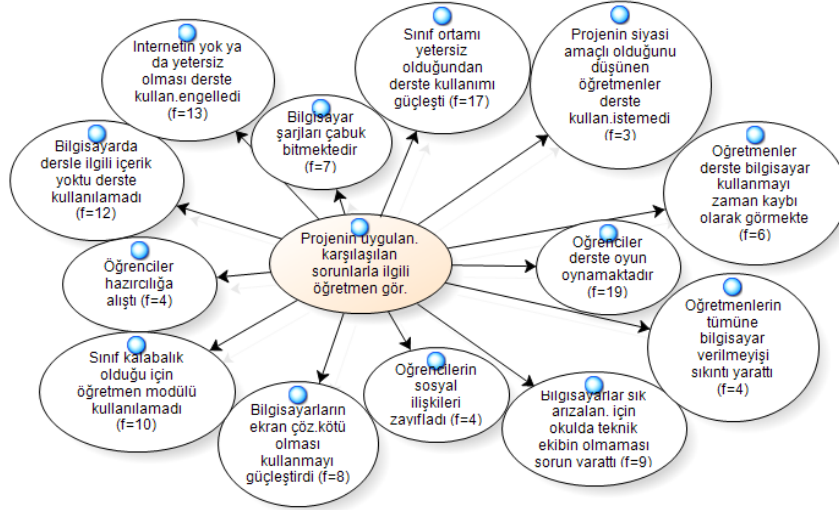
Projenin uygulanmasında karşılaşılan sorunlarla ilgili yönetici, öğretmen ve velilerin görüşleri doğrultusunda hazırlanan frekanslar Şekil 7, 8 ve 9’da verilmiştir.

Şekil 7. Projenin uygulanmasında karşılaşılan sorunlarla ilgili yönetici görüşleri

Projenin uygulanmasında karşılaşılan sorunlarla ilgili yönetici görüşleri incelendiğinde (Şekil 7), yöneticilerin en sık dile getirdikleri üç sorunun sırasıyla “öğrencilerin genellikle oyun ya da sosyal iletişim ağlarına girdikleri” ($f = 12$), “her okulda kablosuz internet ağı yok veya olan yerlerde hızı yetersiz” ($f = 10$) ve “dağıtılan bilgisayarların teknik donanımı yetersiz olduğundan program yüklemde sorun çıkmakta” ($f = 10$) şeklinde olduğu görülmektedir.

Yöneticilerden 11(Y) “bilgisayarların şarjları çabuk bitiyor, sınıfta öğrenci bilgisayarları için yeterli prizler yok”, 9(Y) “içinde derslerle ilgili hazır yazılımlar olmadığı için sınıfta pek kullanılmıyor” şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

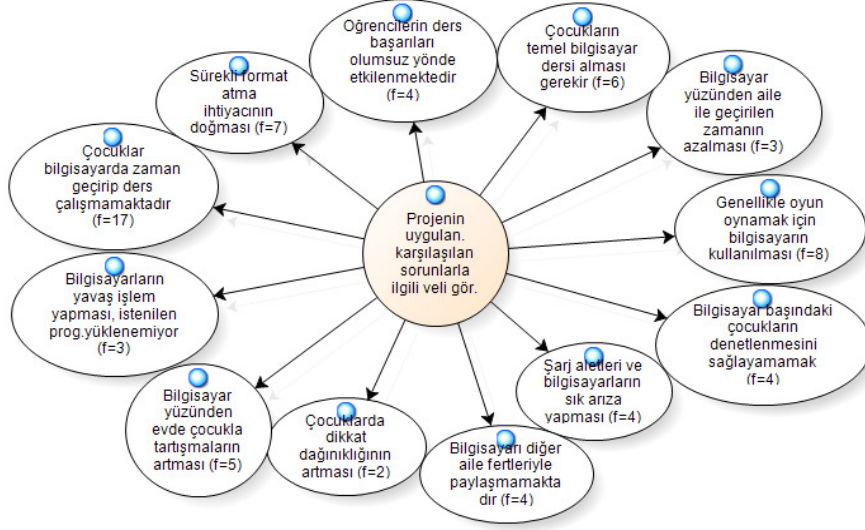

Şekil 8. Projenin uygulanmasında karşılaşılan sorunlarla ilgili öğretmen görüşleri

Öğretmen görüşleri incelendiğinde (Şekil 8) en sık dile getirilen üç sorun sırasıyla “öğrenciler derste önceliklerinin oyun olduğunu düşünmektedirler” ($f = 19$), “sınıfta bilgisayar kullanılması için gerekli alt yapının olmaması derste kullanımı güçleşti” ($f = 17$) ve “internetin olmaması veya yavaş olması dağıtılan bilgisayarların sınıfta kullanımını zorlaştırdı” ($f = 13$) şeklindedir. Öğretmenlerden 41(Ö), “bilgisayarlar çok sık arızalanıyor. Sürekli olarak güncellemek gerekiyor. Yani tamirciye çok fazla gitmek zorunda kalıyorlar. Özellikle ders sırasında ders dışı şeylerle ilgilendikleri için dersleri takip edemiyorlar(sıraların altında gizlice oyun oynama vb.)”, 7(Ö), “ekran çözünürlüğü, sınıf içi kullanım için gerekli teknik altyapı sağlanmadı(şarj üniteleri, access point, sınıf yönetim yazılımları var ama altyapıyı öğretmen yapmak zorundaydı)” şeklinde sorunlarını ifade etmişlerdir.

Veli görüşlerine (Şekil 9) göre en yüksek frekansa sahip üç sorun sırasıyla “bilgisayarda çok fazla zaman geçirip ders çalışmamaktalar” ($f = 17$), “genellikle oyun oynamak için bilgisayarın kullanılması” ($f = 8$) ve “sürekli format atma ihtiyacının doğması” ($f = 7$) şeklindedir.

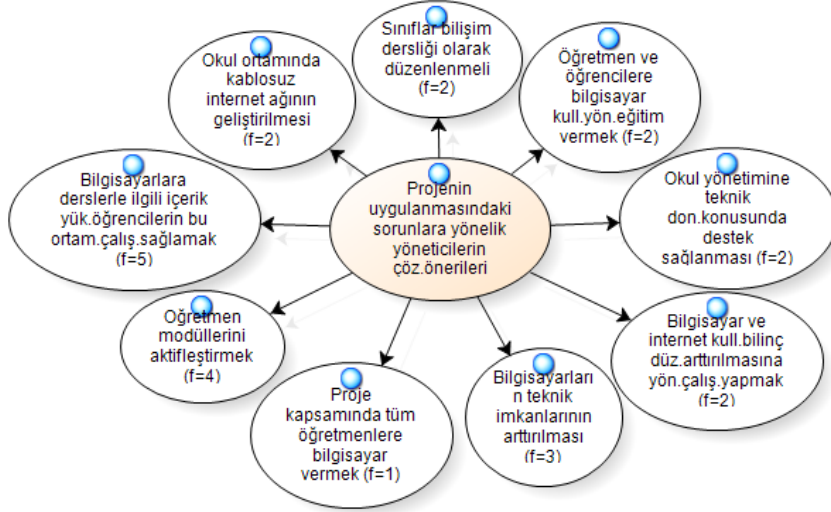

Şekil 9. Projenin uygulanmasında karşılaşılan sorunlarla ilgili veli görüşleri

Velilerden 20(V), “kendi bilgisayarı olması nedeni ile her gün onunla meşgul olmak istemekte, bu ise zaman kaybına yol açmakta, derslerine çalışmasını ve başarısını olumsuz yönde etkilemektedir”, 33(V), “kötü alışkanlık gibi bir şey. Sadece benim çocuğumda değil. Komşular da da öyle. Ders çalışmalarını engelliyor. Oyun veya film için oturuyorlar, kaldırına kadar tartışıyoruz. Daha sonra bilgisayarı saklamak zorunda kalıyoruz” şeklinde sorunlarının olduğunu belirtmişlerdir (Şekil 9). Genel olarak üç gruba baktığımızda dağıtılan bilgisayarların kullanılmasında sorunlarının ortak olduğu göze çarpmaktadır. Örneğin çocukların sıklıkla bilgisayarları oyun amaçlı kullandıklarını, okul ve sınıflarda dağıtılan bilgisayarları etkili bir şekilde kullanmak için yeterli donanım ve internet ağının olmadığını ve bilgisayarda kullanılmak üzere eğitsel içeriğin olmadığı vb. sorunları üç grupta ifade etmiştir.

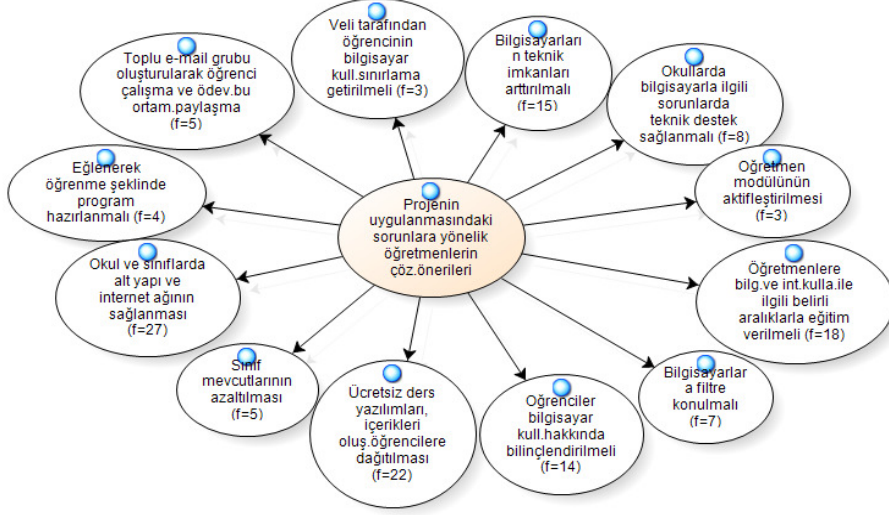
Projenin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri

Projenin uygulanmasında karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerileri ile ilgili görüşler doğrultusunda hazırlanan frekanslar Şekil 10, 11 ve 12'de verilmiştir.

Şekil 10. Projenin uygulanmasında karşılaşılan sorunlara yönelik yöneticilerin çözüm önerileri

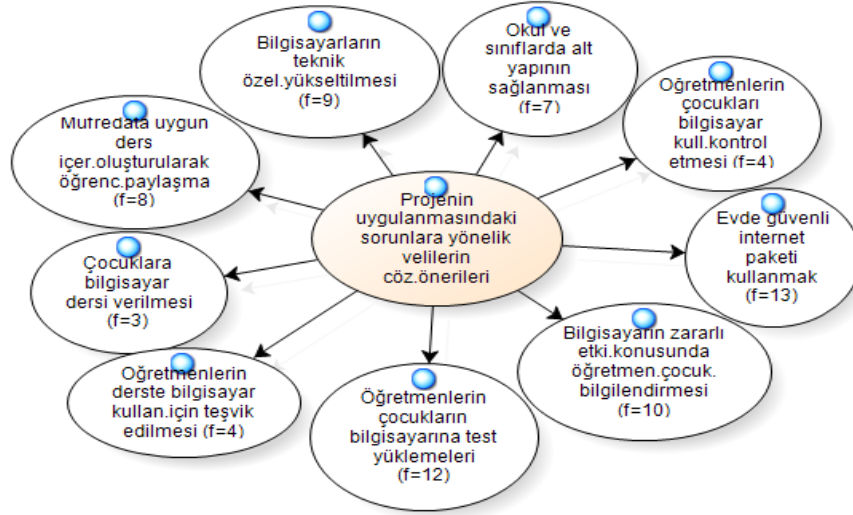
Projenin uygulanmasında karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerileri ile ilgili yönetici görüşleri incelendiğinde (Şekil 10) en yüksek frekans alan üç görüş sırasıyla “bilgisayarlara derslerle ilgili içerik yüklenerek öğrencilerin bu ortamlarda da çalışmalarını sağlamak” ($f = 5$), “öğretmen modüllerini aktifleştirmede gerekli önlemleri almak” ($f = 4$) ve “bilgisayarların teknik imkanlarının artırılması” ($f = 3$) şeklindedir. Yöneticilerden 7(Y), “öğretmenlere bilgisayar kullanımı ile ilgili hizmet içi eğitim şeklinde uygulamalı eğitim verilmelidir”, 6(Y), “öğretmenin her öğrenciyi kendi bilgisayarından kontrol edebilecek programların yüklenmesi gereklidir” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir.

Şekil 11. Projenin uygulanmasında karşılaşılan sorunlara yönelik öğretmenlerin çözüm önerileri

Bu konu ile ilgili öğretmen görüşlerine (Şekil 11) göre en yüksek frekansa sahip üç görüş sırasıyla “okul ve sınıflarda alt yapı ve internet ağının sağlanması” ($f = 27$), “ücretsiz ders yazılımları, içerikleri oluşturularak öğrencilere dağıtılması” ($f = 22$) ve “öğretmenlere bilgisayar ve internet kullanımı ile ilgili belirli aralıklarla eğitim verilmeli” ($f = 22$) şeklindedir.

Öğretmenlerden 11(Ö), “oyunsavar ya da sınırlı oyun yüklenilecek hale getirilebilir. Bilgisayarda araştırma yapabilmelerini sağlamak amacıyla internet bağlantısı da sağlanmalı”, 7(Ö), “öğretmenlere ders içeriklerine uygun yazılımların ve içeriklerin sağlanması gereklidir” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Veli görüşlerine (Şekil 12) göre en yüksek frekans alan üç görüş sırasıyla “evde güvenli internet paketi kullanmak” ($f = 13$), “öğretmenlerin çocukların bilgisayarlarına test yüklemeleri” ($f = 12$) ve “bilgisayarın zararlı etkileri konusunda öğretmenlerin çocukları bilgilendirmesi” ($f = 10$) şeklinde ifade edilmiştir.

Şekil 12. Projenin uygulanmasında karşılaşılan sorunlara yönelik velilerin çözüm önerileri

Velilerden 1(V), “öğretmenler derste bilgisayarları pek kullanmıyorlar, derslerde bilgisayarların doğru kullanımı için öğretmenlerin bilgisayar eğitimi almaları gereklidir. Ayrıca öğretmenler öğrencileri bilgisayarların zararlı etkileri hakkında bilgilendirmelidir”, 42(V), “okul ve sınıflarda alt yapı sağlanmalı, öğretmenlerin derste bilgisayar kullanmaları için teşvik edilmeli” şeklinde sorunların çözümüne yönelik önerilerini dile getirmişlerdir (Şekil 12). Projenin uygulanmasında karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerileri kategorisine genel olarak bakıldığında her üç grupta eğitim ortamlarının bilgisayar ve internet kullanımına yönelik alt yapılarının güçlendirilmesi gerektiği, elektronik ortamda kullanılacak ders içeriğinin hazırlanmasının, öğretmen ve öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik eğitim almasının gerekli olduğunu vurgulamaktadır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmada, Kocaeli’nde bulunan resmi ilköğretim okullarında üç yıldır uygulanan “Her öğrenciye bir bilgisayar” projesi ile ilgili okul yöneticisi, ortaokullarda görevli öğretmenler ve velilerin bu uygulamaya yönelik görüşleri alınmaya çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre üç grup da projenin fırsat eşitliğini sağlama açısından olumlu bir uygulama olduğu görüşünde birleşmektedirler. Hatta projenin ulusal düzeyde yaygınlaştırılmasının daha yararlı olacağını belirtmektedirler. Yönetici (34 olumlu/13 olumsuz) ve veliler

(62 olumlu/35 olumsuz) projenin olumlu özellikleri hakkında daha çok görüş belirtirken öğretmenler (60 olumlu/82 olumsuz) daha çok olumsuz özellikleriyle ilgili görüş belirtmişlerdir. Her üç grup projenin olumlu yönü olarak bu proje sayesinde öğrencilerin bilgisayar ve internet okur-yazarlığının geliştiğini ortak bir görüş olarak dile getirirken olumsuz olarak da öğrencilerin zamanlarının büyük bir çoğunluğunu bilgisayarda oyun oynayarak geçirmekte olduğunu belirtmişlerdir.

Yönetici, öğretmen ve velilerin ifade ettiği görüşlerde bilgisayarların öğrencileri derse motive ettiği belirtilmiştir. Bu bulgu ile alan yazındaki birçok çalışmanın araştırma bulguları benzerlik göstermektedir (Arifoğlu, Er, Afacan ve Benli, 2009; Aypay ve Özbaşı, 2008; Balkı ve Saban, 2009; Kazu ve Yavuzalp, 2008; Yıldırım, 2008) Öğretmenlerin projeye yönelik olumsuz görüşlerinde bilgisayarların öğrencileri hazırcılığa alıştırdığı belirtilmiştir. Alan yazında da benzer bulgulara rastlanmıştır (Balkı ve Saban, 2009).

Projenin uygulanmasında karşılaşılan sorunlarla ilgili görüşler incelendiğinde dağıtılan bilgisayarların kullanılmasında sorunların üç grup için ortak olduğu göze çarpmaktadır. Örneğin çocukların sıklıkla bilgisayarları oyun amaçlı kullandıkları, okul ve sınıflarda dağıtılan bilgisayarları etkili bir şekilde kullanmak için yeterli donanım ve internet ağının olmadığı ve bilgisayarda kullanılmak üzere eğitsel içeriğin olmadığı vb. sorunları ifade etmişlerdir. Benzer bulgulara Arifoğlu ve diğ. (2009); Balkı ve Saban(2009); Usluel ve Seferoğlu (2004); Usluel, Mumcu ve Demiraslan'ın (2007) araştırmasında da rastlanmıştır. Balkı ve Saban (2009), bilişim teknolojilerinin entegrasyonu ile ilgili öğretmenlerin en çok yaşadıkları sorunların okulun teknik donanımından, araç-gereç eksikliğinden ve öğretmenlerin bilgi-beceri yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrencilerin sahip oldukları bilgisayarları sadece oyuncak olarak kullanmamaları için onların derse ilgilerini çekecek programlar veya elektronik içerikler hazırlanabilir. Özellikle bilgisayar teknolojilerinin öğrenme-öğretme süreçlerinde etkin kullanımı için öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet sonrası yeterli teknik destek ve eğitim alması gereklidir. Birkaç kez teknik sorun yaşayan veya internet bağlantısı çok yavaş olan öğretmenler, teknolojiye karşı bir güvensizlik duymakta ve bu teknolojileri dersleriyle bütünleştirme konusuna isteksiz davranmaktadırlar (Cuban, Kirkpatrick ve Peck, 2001). Balkı ve Saban'da (2009) araştırmalarında bu konuya dikkat çekmişlerdir. Balkı ve Saban'ın araştırmasına katılan öğretmenler ifade ettikleri görüşlerde teknoloji temelli yenilikleri sınıflarına etkili bir şekilde adapte edebilmeleri için teknoloji kullanımı konusunda süreklilik gösterecek profesyonel gelişim ve teknik destek hizmetlerinin onlara sunulmasının önemli olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan bu çalışmada sınıfların kalabalık oluşunun bilgisayarların sınıfta etkin kullanımını engellediği yönünde veli ve öğretmen görüşleri mevcuttur. Bu sonuçla Keleş ve Türedi'nin (2011) sonuçları paralellik göstermektedir.

Sonuç olarak yönetici ve öğretmenlerin bilgisayar teknolojilerini kullanımı konusunda karşılaştıkları sorunlar ile bu sorunlara yönelik çözüm önerileri dikkate alındığında ilköğretim okullarının çağdaşlarını yakalayabilmesi için mutlaka yeterli alt yapı ve teknik personele sahip olması gerekmektedir. “Her öğrenciye bir bilgisayar projesi”nin kendisinden beklenen başarıyı sağlaması bilgi ve iletişim teknolojilerinin okullara entegre edilebilmesi, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması, sosyoekonomik düzeyi orta ve düşük olan öğrencilerin de bu teknolojilerle tanışması açısından bu projenin önemli adımlardan biri olduğu ifade edilebilir. Ortaokullarda gerçekleştirilen bu araştırma ile ilgili olarak uygulama içinde doğrudan veya dolaylı olarak yer alan ilgili çevrelerin uygulama ile ilgili bakış açıları uygulamanın başarısı, başarısızlığı, yararı vb. konularında görüşlerini almak projenin sağlıklı yürümesi, benzer projelerin (FATİH projesi vb.) uygulamaya konmasında alınacak önlemler için yol gösterici olabilir. Her öğrenciye bir bilgisayar projesi beş yıllık bir projedir. Üçüncü yılında olan bu projeye ilgili olarak ortaya konan bulgulara göre ilköğretim okullarında etkin bir teknoloji planlaması yapılarak dijital kütüphaneler oluşturulabilir. Okulda yöneticiler tarafından öğretmenlerin ders materyalleri hazırlayabilmelerine, çeşitli amaçlarla faydalanmalarına hazır ve açık bilgisayarla çalışma imkânları sunulabilir. Öğretmenlerin bilgisayar destekli öğretim ile ilgili bilgi ve becerilerini geliştirici, uygulamalı hizmet içi eğitimler düzenlenebilir. Öğretmenlerden derslerde bilgisayarı etkin olarak nasıl kullanılabileceğine ilişkin yaşantılarını birbirleriyle paylaşmaları için düzenli toplantılar yapılabilir. Gelecekte bu çalışmaya konu olan proje gibi çalışmalar uygulanırken etkililiğini görmeye yönelik belirli aralıklarla bu türde araştırmalar yapılması gerçekleştirilen projelerin sağlıklı bir şekilde yürütülmesinde yararlı olur.

Evaluation of Administrator, Teacher and Parent Opinions about the Project of a Computer to Each Student

Aynur Kolburan Geçer¹, Arzu Deveci Topal²

Introduction. In addition to the rapid development and change in information and technology today, characteristics of needed qualified manpower change in an increasing and continuous way, as well. In our era, the term of educated person that is used to define the people who are literate and have arithmetic information has changed. In order to raise individuals who have the characteristics of an educated person, information and communication technologies, as well as basic education, are required to be introduced and integrated to the members beginning at a young age. In introducing these technologies, which are a must of our improving world, to the individuals, the most important task is of the family and the education system. To be able to be an information society and among contemporary countries, it is the prerequisite of preparing the individuals for future to make significant investments for them regarding information and communication technologies during their training.

Purpose. The purpose of this study, to take school administrators, second grade teachers in primary school and parents' views about the project of "A Computer to Every Student" which is being implemented in Kocaeli state primary schools.

Method. This study was based on the Qualitative research model. As it was also expressed in Yıldırım and Simsek (2006), data of such studies are given in detail and with direct quotations as possible in order to enable the validity and reliability of the results. The research was carried out by taking the opinions of related people in order to determine the effectiveness of application of the netbook for the primary school second grade students. The research can be characterized as a case study as it focuses on the views of managers, teachers and parents about this point. The research population consisted of administrators, teachers and parents of second grade students in all public elementary schools in Kocaeli under the Ministry of National Education in the academic year 2011-2012. In this study, one of the purposeful sampling methods, criteria sampling was used. 11 managers, 47 teachers and 50 parents participated in the study voluntarily. A form consisting of open-ended questions were developed by the researchers. There are four open-ended questions in the developed questionnaire form. These are:

---

¹ Assist. Prof., Kocaeli University, Kocaeli, akolburan@kocaeli.edu.tr, ² Lecturer, PhD., Kocaeli University, Kocaeli, adeveci@kocaeli.edu.tr

1. What are the opinions of administrator, teacher and parents when the project is evaluated in terms of providing equality of opportunity?
2. What are the opinions of administrator, teacher and parents about the positive and negative aspects of this project and related to difficulties encountered in the project having been implemented for three years?
3. What are the solution proposals to be implemented under the project to eliminate the problems encountered in practice?

Findings and Conclusion. According to the results of research, the three groups converge on the view that the project is a positive implementation in terms of providing equality of opportunity, furthermore they indicate that expansion of the project at national level would be more useful. While administrators and parents reported more views on positive aspects, teachers' views were mostly on negative aspects. Each of the three groups commonly reported improvement of students' computer and internet literacy owing to this project as positive aspect of the project and that students spend the vast majority of their time on playing computer games was the negative aspect.

As a result, when considering the problems faced by teachers and administrators in the use of computer technology and solutions to these problems; primary schools, in order to catch up with their contemporaries, must have adequate infrastructure and technical staff. One of the most important steps that "A Computer to Every Student" project provides is integration of information and communication technologies in schools, achievement of equal opportunities in education, enabling introduction of these technologies to the students with low and middle socio-economic level, too.

Kaynaklar/References

- Akkoyunlu, B. (1998). *Çağdaş eğitimde yeni teknolojiler (e-kitap). Ünite 3-Bilgisayar ve eğitimde kullanılması*. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları. Erişim tarihi: 24.08.2012 <https://www.anadolu.edu.tr/aos/kitap/IOLTP/1265/unite03.pdf>
- Akkoyunlu, B. (2002). Öğretmenlerin internet kullanımı ve bu konudaki öğretmen görüşleri üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 1-8.
- Aral, N., Bütün, A., Ünlü, Ö., Erdoğan, N. ve Ünal, N. (2006). Anaokulu ve Anasınıfı Öğretmenlerinin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(19).
- Aypay, A. ve Özbaşı, D. (2008). Öğretmenlerin bilgisayara karşı tutumlarının incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55, 339-362.
- Arifoğlu, A., Er, E., Afacan, G. ve Benli, B. (2009). *Bire-bir öğrenme ile eğitimde dönüşüm: Türkiye’de pilot çalışması*. E-Devlet Araştırma ve Uygulama Merkezi, Ankara. <http://tr.scribd.com/doc/62699280/e-OgrenmeRapor> adresinden alınmıştır.
- Balkı, E. ve Saban, A. (2009). Öğretmenlerin bilişim teknolojilerine ilişkin algıları ve uygulamaları: Özel Esentepe İlköğretim Okulu örneği. *İlköğretim Online*, 8(3), 771-781. Erişim tarihi: 08.04.2011. <http://ilkogretim-online.org.tr>
- Bishop, M. P., & Shroder, J. F. (1995). Integration of computer technology and interactive learning in geographic education. *Journal of Geography in Higher Education*, 19(1).
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (Geliştirilmiş 2. Baskı). Ankara: Pegem.
- Cohen, L., & Manion, L. (1997). *Research methods in education*. London: Routledge.
- Cradler, J. (2000). *Implementing technology in education: Recent findings from research and evaluation studies. far west laboratory for educational research and development*. Erişim tarihi: 20.05.2012. <http://www.fwl.org/techpolicy/recapproach.html>.
- Cuban, L., Kirkpatrick, H., & Peck, C. (2001). High access and low use of technologies in high school classrooms: Explaining an apparent paradox. *American Educational Research Journal*, 38(4), 813-834.
- Cüre, F. ve Özdener, N. (2008). Öğretmenlerin bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) uygulama başarıları ve BİT’e yönelik tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34.

- Çağiltay, K., Çakıroğlu, J., Çağiltay, N. ve Çakıroğlu, E. (2001). Öğretimde bilgisayar kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 19-28.
- Çelik, H. C. ve Bindak, R. (2005). İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(10), 27-38.
- Eren, E. ve Kurt, A. (2011). İlköğretim okul müdürlerinin teknoloji liderliği davranışları. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 232-251.
- Ersoy, Y. (2002). Bilişim çağı eşliğinde sınıf ve matematik öğretmenlerinin yeni işlevler ve roller edinmeleri. *İlköğretim Online*, 1(2), 52-61
- Gökçek, T. (2009). Durum çalışması değerlendirmelerinin uygulaması. Çeviri: Davey, L. (1991). The application of case study evaluations. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, *İlköğretim Online*, 8(2).
- Göktaş, Y., Yıldırım, Z. ve Yıldırım, S. (2008). The keys for ICT integration in K-12 education: Teachers' perceptions and usage. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34, 127-139.
- Gür, B.S., Özoğlu, M. ve Başer, T. (2010). Okullarda bilgisayar teknolojisi kullanımı ve karşılaşılan sorunlar. *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, 20-22 Mayıs 2010*, (syf. 929-934). Elazığ: Fırat Üniversitesi.
- İçişleri Bakanlığı. (2007). *İnternet ve...* Ankara: Arem.
- Kazu, H. ve Yeşilyurt, E. (2008). Öğretmenlerin öğretim araç-gereçlerini kullanım amaçları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(2), 175-188.
- Keleş, E. ve Türedi, N. (2011). Bilişim teknolojileri formatör öğretmenlerinin bakış açısı ile okullardaki bilgi teknolojisi sınıfları. *Eğitim Teknolojileri Araştırma Dergisi*, 2(1).
- Kiper, A. (2008). *İlköğretim öğretmenlerinin bilgi teknolojilerini derslerde kullanım durumları ve bilgi teknolojileri ile ilgili almış oldukları hizmet içi eğitimler hakkındaki görüşleri (Sakarya ili örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis* (2nd ed.). California: SAGE
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative evaluation and research methods* (2nd ed.). Newbury Park, CA: SAGE.
- Patton, M. Q. (1997). *How to use qualitative methods in evaluation*. Newbury Park, CA: SAGE.
- Sadi, S., Şekerci, A. R., Kurban, B., Topu, F. B., Demirel, T., Tosun, C., Demirci, T. ve Göktaş, Y. (2008). Öğretmen eğitiminde teknolojinin

etkin kullanımı: Öğretim elemanları ve öğretmen adaylarının görüşleri. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 1(3).

Seferoğlu, S. S., Akbıyık, C. ve Bulut, M. (2008). İlköğretim öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının bilgisayarların öğrenme-öğretme sürecinde kullanımı ile ilgili görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 273-283.

Sincar, M. ve Aslan, B. (2011). İlköğretim öğretmenlerinin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerine ilişkin görüşleri. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 571-595

Ural, A. ve Kılıç, İ. (2006). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi. SPSS 12.0 for Windows*. Ankara: Detay.

Usluel, Y. K. ve Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretim elemanlarının bilgi teknolojilerini kullanmada karşılaştıkları engeller, çözüm önerileri ve öz-yeterlik algıları. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 3(6), 143-156.

Usluel, Y. K., Mumcu, F. K. ve Demiraslan, Y. (2007). Öğrenme-öğretme sürecinde bilgi ve iletişim teknolojileri: Öğretmenlerin entegrasyon süreci ve engelleriyle ilgili görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 164-178.

Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

Yıldırım, K. (2008). Sınıf öğretmenlerinin araç-gereç kullanımına ilişkin bir durum çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 8(1), 285-322.

Yüksek Planlama Kurulu. (2009). *Hayat boyu öğrenme strateji belgesi*. Ankara: MEB.

Received: 18/12/2012

Revision received: 07/06/2013

Approved: 10/06/2013

---

* Bu çalışma 4-6 Ekim 2012 tarihlerinde Gaziantep Üniversitesi'nde gerçekleştirilen 6. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu'nda bildiri olarak sunulmuştur.